

GAZİEMİR
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

YIL:1

SAYI :1

OCAK 2020

E-DERGİ

BİZİM SESİMİZ

GAZİEMİR-İZMİR

“BİZİM SESİMİZ,SİZİN SESİNİZ OLACAKTIR.”

İmtiyaz Sahibi
Gaziemir Rehberlik ve Araştırma
Merkezi Adına
Cengiz TEĞİŞ
Merkez Müdürü

YAYIN KURULU
Süleyman Yavuz UZUN
Müdür Yardımcısı

Kazım ASLAN
Özel Eğitim Hiz. Bölüm Başkanı

Adnan Tahir GENÇYÜREK
Rehberlik Hiz. Bölüm Başkanı

Şahgarip DOĞAN
Özel Eğitim Öğretmeni

Neslihan DURAV
Rehber Öğretmeni

0232 281 10 81

www.gaziemirram.meb.k12.tr

@gaziemirram35

765993@meb.k12.t

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN SİZE

1

GAZİEMİR İLÇE MEM
MÜDÜRÜ AYDIN USMAN'IN
MESAJI

2

MERKEZ MÜDÜRÜMÜZ
Cengiz TEĞİŞ'in MESAJI
TARİHÇEMİZ

3-4

REHBERLİK HİZMETLERİ
BÖLÜMÜNÜN
ÇALIŞMALARI

5

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK
KURUM VE
KURULUŞLAR

5

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ
BÖLÜMÜNÜN
ÇALIŞMALARI II

6

BAĞLANMA VE AYRILIK
KAYGISI BOZULUĞU (AKB)

7-10

PSİKOTERAPİ
YAKLAŞIMLARI

11-13

ÖZEL EĞİTİMDE SINIF
YÖNETİMİ

14-20

ZİHİNSEL
YETEERSİZLİĞİ OLAN
ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ

21-23

MESLEKİ
ÇALIŞMALRIMIZ

24-27

KURUMSAL
ÇALIŞMALARIMIZ VE
ZİYARETLER

28-32

EDİTÖRDEN SİZE...

Dünyanın globelleştiği, teknolojinin her geçen gün hızla geliştiğini hepimiz biliyoruz. Bütün kurum ve kuruluşlarda kendilerini kamuoyuna tanıtmak için teknolojinin imkanlarını kullanıyor. Bizlerde bu düşünceler ile yola çıktık.

Bir başka ufuklara yelken açmak için herkesi içindeki duygularını kağıda dökmesi ve mesleğin inceliklerine inebilmek adına literatür tarama açısından bu e- bültenimizin güzel bir çalışma olacağı kanatindeyiz. Tek amacımız; paylaşmak...

İnsanoğlu güzellikler içinde güzellikler görmeyi arzu eden bir yaratılışa sahiptir. Yaşamın inişli çıkışlı hızla akıp giden zaman dilimi içinde doğru istikamet ve kararlılık çok önem arz etmektedir.

Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi eğitimcileri ve çalışanları olarak yeni bir kurum olmanın heyecanı ile daha çok güzel işler başarmanın ve güzel örnekler teşkil edecek çalışmaların içinde bulunmak istiyoruz.

Bu sayı ile sizlere merkezimizin açıldığı günden bugüne kadar yaptığı işlerin özeti, yapısı ve işleyişi gibi konularda kendimizi tanıtan bir çalışma ile başbaşa olacağız.

Bundan sonraki çalışmalarda dosya çalışması şeklinde 6 ayda bir

sizlerle buluşmak düşüncesindeyiz. Uzman görüşlerinden de yararlanacağımız e- bültenimizde sizlerin görüş ve düşüncelerine de yer vereceğimiz sayfalarımız olacaktır. Sizleri de aramızdan görmekten mutluluk duyacağımızı ifade ederim. Saygılarımla

Bundan sonraki çalışmalarda dosya çalışması şeklinde 6 ayda bir sizlerle buluşmak düşüncesindeyiz.

Bütün bireyler temel farklılıklarına uygun eğitim ortamları sağlandığında öğrenebilirler. Bu düşünceyi benimseyen ve bireylerin kendilerini gerçekleştirme yolunda onlara ışık tutan Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi'miz Temmuz 2019 tarihi itibariyle Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile Özel Eğitim alanlarında hizmetlerine başlamıştır.

Eğitimde 21. yüzyıl becerilerini hedef alarak dijital okuma yazmanın önemiyle hareket eden Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü tarafından hazırlanan e-bültenler, içerikleri sayesinde ilçemizdeki öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz, velilerimiz ve bu bültenlerden faydalanan tüm bireyler için doğru, güvenilir ve güncel bilgilere ulaşmada çok önemli kaynaklar olacaklardır.

Bu inançla ve okuyuculara faydalı olması ümidiyle, Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü yönetici ve öğretmenlerine bu güzel çalışma için gösterdikleri emeklerinden dolayı teşekkürlerimi sunuyor, ilk sayının heyecanını onlarla birlikte yaşıyorum.

Aydın USMAN
Gaziemir İlçe Milli Eğitim Müdür

TARİHÇEMİZ

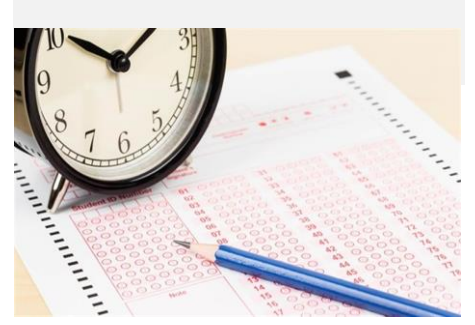
Merkezimiz 14.02.2019 tarih ve 54547810-105.01.E,3308032 Sayılı Makam onayı ile Gaziemir İlçesinde Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı "Gaziemir Rehberlik Ve Araştırma Merkezi " adı ile onaylanmış olup, Şehit Polis Murat Koç Özel Eğitim Uygulama Okulunun 1187/1 Sok tarafında bulunan kısmının giriş ve birinci katında faaliyet göstermeye başlamıştır.

Merkezin iş ve işlemlerini yürütmek aynı zamanda atanan öğretmenleri göreve başlatmak üzere 31.05.2019 tarihinde Müdür görevlendirmesi yapılmıştır. Bir ilk olarak merkezin idareci ve öğretmenlerinin aynı anda göreve başlamasıdır. 01.07.2019 tarihi itibarıyla bir Müdür üç Özel Eğitim Öğretmen ve altı Rehberlik Öğretmeni ile kadrosu oluşmuştur. 16.07.2019 tarihi itibarıyla inceleme, tanılama, değerlendirme ve yönlendirme iş ve işlemine başlamıştır. Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi İzmir'de açılan 12. Rehberlik ve Araştırma Merkezi'dir.

REHBERLİK HİZMETLERİ BÖLÜM ÇALIŞMALARI

- Kişisel Rehberlik Hizmetleri
- Eğitsel Rehberlik Hizmetleri
- Mesleki Rehberlik Hizmetleri
- Rehberlik Hizmetleri
- Yıllık Planı ve Yıl Sonu Çalışma Raporu
- Okul Ziyaretleri
- Rehberlik Öğretmeni Toplantıları
- Tercih Danışmanlığı
- Danışmanlık Tedbiri Kararları
- Psikososyal Koruma, Önleme ve Müdahale Hizmetleri

İŞ BİRLİĞİ YAPILABİLECEK KURUM VE KURULUŞLAR

- Barolar
- Yerel Yönetimler
- Üniversiteler
- Kolluk Kuvvetleri
- Çocuk İzlem Merkezi
- AMATEM
- Rehberlik ve Araştırma Merkezleri
- Halk Eğitim Merkezleri • İŞKUR
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl/İlçe Müdürlükleri
- Hastaneler, Toplum Sağlığı Merkezleri, Aile Hekimlikleri, İl/İlçe Sağlık Grup Başkanlıkları
- Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu Yararı Statüsünü Kazanmış Vakıf ve Dernekler (Yeşilay, Kızılay vb.)
- Denetimli Serbestlik Müdürlüğü
- Diğer Resmî Kurumlar ve Sivil Toplum Kuruluşları

Kişisel Rehberlik Hizmetleri
Eğitsel Rehberlik Hizmetleri
Mesleki Rehberlik Hizmetleri
Rehberlik Hizmetleri

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ

1-RANDEVU (RAMDEVU SİSTEMİ) SÜRECİ

- İlk İnceleme
- Yeniden İnceleme

LANDEVU SÜRECİ

1-İnceleme

2- Yeniden İnceleme

2.-BAŞVURU SÜRECİ..

- Müracaat
- Gerekli Belgeler
- Dosya İşlemleri
- Veli Görüşme

3-EĞİTSEL DEĞERLENDİRME SÜRECİ

- Sağlık Kurulu Raporları
- Performans Alımı
- Test Materyalleri

4. KURUL İŞ VE İŞLEMLERİ SÜRECİ

5-MEBBİS İŞLEMLERİ.

6. RAPORLAMA, RAPOR TESLİM VE İTİRAZ SÜRECİ

7. AİLE BİLGİLENDİRME/ EĞİTİMİ VE REHBERLİĞİ

8. ÖZEL EĞİTİM VERİ SİSTEMİ

9-YERLEŞTİRME VE İZLEME İŞLEMLERİ

- Kaynaştırma Eğitimi
- Özel Eğitim Sınıfı
- Özel Eğitim Okulu
- Evde Eğitim
- Hastanede Eğitim

10- SINAV TEDBİR İŞLEMLERİ

11. OKULLARDA YÜRÜTÜLEN ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİNİ İZLEME

İLGİLİ MEVZUATLAR

- 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu
- 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun
- 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği
- Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
- 2006 tarih 26 sayılı Okullarda Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Genelgesi
- 2017/28 sayılı Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları Genelgesi
- 2017/23 Sayılı BAŞBAKANLIK/Bağımlılıkla Mücadele Genelgesi
- 2014/20 sayılı MEB/Uyuşturucu Kullanımı ve Bağımlılık İle Mücadele Genelgesi
- 2002/11 sayılı Psikososyal Müdahale Hizmetleri Genelgesi
- Afetlerde Uygulanacak Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Ekim 1999 Tarih ve 2505 Sayılı Yönerge
- 2008/27035 sayılı Resmî Gazete Danışmanlık Tedbir Kararlarının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ
- İlgili diğer mevzuat www.orgm.meb.gov.tr adresinden takip edilebilir.

BAŞVURU SÜRECİ..

1-Müracaat 2-Gerekli Belgeler

3-Dosya İşlemleri 4-Veli Görüşme

Bağlanma Ve Ayrılık Kaygısı Bozukluğu (AKB)

Bağlanma ve ayrılık kaygısını ilk kez dile getirenlerden biri olan Freud, insanın ilk anksiyete deneyimini henüz doğum anında anneden ayrılma esnasında yaşadığını ve bebeklik yıllarındaki bağlanma davranışının altında yatan temel motivasyonun oral haz arayışı olduğunu iddia etmiştir. Buna göre bağlanma, oral arzuların karşılanması yani beslenmeyle yakından ilişkilidir. Buna karşın Harlow'un (1958) gerçekleştirdiği deneysel çalışmalar, beslenme ya da oral doyum sağlamanın, bağlanma için temel bir unsur olmadığını ortaya koymuştur. (akt. Özer, 2018,s.126).

Ayrılık kaygısı bozukluğu(AKB)
“Genellikle bebeklik, çocukluk ve ergenlikte ilk teşhis edilen rahatsızlıklar” bölümündeki DSM IV-TR’de yer alan tek kaygı bozukluğudur. (Austin ve Sciarra, 2015, s.134).

HARLOW DENEYİ

Harlow yapmış olduğu bağlanma deneyinde yeni doğmuş maymunların büyütülmesini sağlayacak 2 tane vekil anne oluşturmuş ve 6 ay boyunca maymunların bu vekil anneler tarafından büyütülmesini sağlamıştır. Bu vekil annelerden biri telden yapılmış, rahatsız, ancak bir biberon yoluyla besleme özelliği olan, diğeri ise yavruları beslememesine karşın kumaştan yapılmış, yumuşak ve rahat bir ortam sağlayan yapay bir annedir. Bebek maymunlar tel anneye açlık ihtiyaçlarını karşılayacak kadar vakit geçirirlerken, günlerinin büyük bir kısmını resim 1’de görülen kumaştan yapılmış anneye geçirmişlerdir.

Şekil1: Harlow Deneyi

Harlow yapmış olduğu bağlanma deneyinde yeni doğmuş maymunların büyütülmesini sağlayacak 2 tane vekil anne oluşturmuş ve 6 ay boyunca maymunların bu vekil anneler tarafından büyütülmesini sağlamıştır.

Bağlanma Ve Ayrılık Kaygısı Bozukluğu (AKB)

-Harlow Deneyi-

Korkutulan bebek maymunların kumaştan yapılan annelerine sığındığı kaydedilmiştir.

Harlow'un tüm bu bulguları, bağlanma davranışında beslenmeden ziyade, bebek ya da çocuk için güvenli, rahat bir ortam sağlamanın önemli bir unsur olduğunu ortaya koymuştur. (Özer, 2018, s.126).

Yaşamın ilk yılındaki temel güven ve güvensizlik duygularına dikkat çeken Erikson da bebeklerde temel güvenin yerleşmesi için sıcak ve koruyucu bir anne-çocuk ilişkisinin, bebeğin ihtiyaçlarını karşılamanın ve fiziksel olarak konforlu bir ortam sağlamanın önemine işaret etmiştir. Bu sayede bebek temel güven duygusu geliştirerek anneye bağlanır, dünyanın iyi bir yer olduğuna ilişkin bir inanç geliştirir.

Erikson'un kuramına göre çocuğun güven duygusunun gelişimi, yaşamında en önemli rolü oynayan annesiyle olan ilişkisinin türüne bağlıdır. Çocuk, annesinin kendisini bırakıp gitmeyeceğine ve annesinin ona önem verdiğine inanırsa, güven duygusu gelişir; eğer çocuk buna inanmazsa güvensizlik duygusu gelişir (Cüceloğlu, 2005, s.355; akt., Ural, Güven, Sezer, Efe Azkeskin, Yılmaz, 2015; s.590).

En önemli bağlanma kuramcılarından biri olan Bowlby'e göre (1980), bebeğin bakımını üstlenen kişi çoğunlukla anne olduğundan, bağlanma figürü de anne olarak belirlenmiştir.

Bowlby'e göre anne ve çocuk arasında kurulan güvenli bir bağlanma ilişkisi çocuğa sağlıklı psikolojik gelişim olanağı sağlar.

Bowlby'e göre anne ve çocuk arasında kurulan güvenli bir bağlanma ilişkisi çocuğa sağlıklı psikolojik gelişim olanağı sağlar

Ainsworth, Bowlby'nin kuramını geliştirerek bağlanma stillerini güvenli (secure), kaygılı (anxious) ve kaçınan (avoidant) bağlanma olarak sınıflamıştır. (Özer, 2018, s.127).

Güvenli (secure) olarak sınıflandırılan çocuklar, bakıcıları ile birlikteyken istekli olarak ortamı araştırırlar. Bakıcının yokluğunda ise çok az kaygı tepkisi gösterirler. Bakıcı ortama geri döndüğünde, bakıcıyla yakın temas kurup ortamı araştırmaya geri dönerler. Bu da zaten anne ve çocuk arasında kurulmuş güvene dayalı ilişkinin göstergesidir.

Kaygılı-kararsız (anxiousambivalent) olarak sınıflandırılan çocuklar ortamı çok fazla araştırmazlar. Bakıcılarının yokluğunda oldukça kaygılanıp, dönüşü üzerine de kolay kolay yatışmazlar. Bakıcılarına karşı yakınlık ve temas isteğine eşlik eden kızgınlık ve direnç içeren ikilemli tepkilerde bulunurlar.

Son olarak **Kaçınan (avoidant)** olarak sınıflandırılan çocuklar bakıcılarından ayrı oldukları sürece çok az stres tepkisi gösterip, annenin uzaklaşmasından neredeyse hiçbir şekilde etkilenmez ve bakıcıları ile yakınlığı reddederler. Bakıcıları ile bir araya geldiklerinde bakıcılarından uzaklaşıp dikkatlerini ortama yöneltirler. (akt. Morsümbül ve Çok, 2011.ss.555-556).

Bağlanmada bireysel farklar vardır. Bu bireysel farkların oluşmasında ise belirleyici iki faktör rol oynamaktadır: Anne duyarlılığı ve çocuğun mizacı. Main ve Solomon' a göre çocuğun ihtiyaçlarına verilen tepkilerin tutarlı ve dakik olması güvenli bağlanma; ihtiyaçlara ilişkin sürekli tepkisizlik ve çocuğa karşı mesafeli tutum kaçınan bağlanma; ihtiyaçların kimi zaman karşılanıp kimi zaman

karşılanmaması ya da çocuğun özerkliğine zarar verecek müdahaleci bir anlayış ise kaygılı bağlanmayla ilişkilidir. (Özer, 2018, s.128).

Ayrılma kaygısı her bağlanma stilinde ortaya çıkmasıyla genel olarak **bağlanmanın doğal bir sonucudur.** (akt. Özer, 2018, s.127).

Çocukların büyük bir çoğunluğunda ayrılık korkusu vardır; bu nedenle normal ayrılık kaygısıyla bir rahatsızlık olarak ortaya çıkan ayrılık kaygısı arasında bir ayırım yapılması çok önemlidir. (Austin ve Sciarra, 2015, s.134).

“Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Bağlanma Biçimleri İle Sosyal Yetkinlik Ve Duygu Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli araştırma (Ural,Güven,Sezer, Efe Azkeskin, Yılmaz,2015) sonucuna göre; Anneye bağlanma biçimi ile okul öncesi dönemdeki çocukların **sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri** arasında anlamlı ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Annelerine güvensiz bağlanan çocukların güvenli bağlanan çocuklara göre anksiyete-içedönüklük düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre çocukların annelerine bağlanma biçimlerinin duygu düzenleme becerilerini etkilediği tespit edilmiştir. Annesine güvenli bağlanan çocukların duygu düzenleme becerileri güvenli bağlanmayan çocuklara göre daha yüksekken, değişken ve olumsuz duygu düzeyleri ise daha düşüktür.

Ebeveyni ile güvenli bir bağlanma geliştirmiş, sağlıklı anne çocuk etkileşimleri yaşamış ve travmatik ayrılıklara maruz kalmamış çocuk, annesinden sağlıklı ve gelişim düzeyine uygun bir şekilde ayrılacaktır. (aktaran, Bellibaş, Büküşoğlu ve Eremiş, 2005; s.39-40).

Ayrılık Kaygısı Bozukluğu (AKB)

Ayrılık kaygısı bozukluğu semptomları çocuğun evden ya da bağlandığı nesnelere ayrı kalmayla ilgili aşırı korku ve kaygı duyma ve ebeveynlerinden ayrı kaldığı süre zarfında onşların başına kötü bir şeyin geleceğine dair büyük bir endişe halidir. (Austin ve Sciarra, 2015, s.134).

Çocuklarda **en az 4 hafta** gözlenmelidir. (akt. Özer, 2018, s.130).

Klinik örnekler arasında AKB özellikle kaygı bozukluğu ve özgül fobi olmak üzere diğer kaygı bozukluklarıyla birlikte görülmektedir. AKB olan çocukların neredeyse yarısına bu iki rahatsızlıktan bir tanesi, üçte birine de depresyon teşhisi konulmuştur (Hewitt ve ark., 1997; aktaran Austin ve Sciarra,2015. s.135).

Çocuklardaki diğer kaygı bozukluklarıyla kıyaslandığında AKB'nin tedavi edilebilirliği en yüksek ve kararlılık oranı en düşük rahatsızlık olduğu ortaya çıkmıştır (Cantwell&Baker, 1989; Last,Perrin,Hersen,& Kazdin,1996; aktaran Austin ve Sciarra,2015, s.135).

Anneye bağlanma biçimi ile okul öncesi dönemdeki çocukların **sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri** arasında anlamlı ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Ayrılık Kaygısı Bozukluğunun (AKB) Yaygınlığı

Ayrılık kaygısı bozukluğu, çocuklardaki tüm kaygı rahatsızlıklarının üçte birini oluşturan en yaygın kaygı rahatsızlıklarından biridir.

Yaygınlık oranlarının çocuklarda ve ergenlerde %3-5 arasında olduğu tahmin edilmektedir.

(Austin ve Sciarra, 2015).

Compton ve ark. (2000), sosyal hayat içerisinde kızlar arasında oranın daha yüksek olduğunu ancak klinik ortamlarda erkeklerde oranın daha yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır. (aktaran Austin ve Sciarra,2015. S.136).

Ayrılık Kaygısı Bozukluğu (AKB) Hakkında Öğretmenler İçin İpuçları

1. Destekleyin ve cesaretlendirin, panik ataksız, duygu patlamasız veya annesini arama talebinde bulunmadan bir gün geçirme gibi küçük başarılarında bile pozitif yönde destekleyin.
2. Çocuk herhangi bir sebepten dolayı devamsızlık yapıyorsa, en kısa zamanda dönmesini istediğinizi bilmesini sağlamak için evini arayın
3. Öğrenciyi yokluğunda kaçırdığı tüm çalışmalardan sorumlu tutun.
4. İş birliğini artırmak ve çocuğun hedef davranışıyla ilgili bilgi alışverişinde bulunmak için çocuğun ebeveynleriyle veya velisiyle verimli dostça ilişkiler kurun.
5. AKB olan çocuk sınıfa dönmeden önce, sınıf arkadaşlarının çocuğun sıkıntılarını anlamalarına yardımcı olmak ve onların desteğini istemek için diğer öğrencilerinizle konuşun. (Austin ve Sciarra, 2015).
6. Çocuğun bir ebeveynin arama isteği veya eve gönderilmesiyle ilgili olarak kararlı bir duruş sergileyiniz. Hiçbir alternatif verilmezse çocuk okulda kalışı bir zorunluluk olarak kabul etmeye başlayacaktır.

7. Bir duygusal patlamasından dolayı onu asla utandırmayın veya cezalandırmayın.
8. Ona değer verildiğini ve bir yere ait olduğunu hissetmesini sağlayın.
9. AKB olan çocuğun sınıfta arkadaşlar edinmesini teşvik edin. Müşterek öğrenme fırsatları sağlayın.

Ayrılık kaygısı bozukluğu yaşayan ya da yaşaması muhtemel olan çocuklar için çocuğa etki eden tüm birey ve kurumların işbirliği içinde olması hem önleyici hem de müdahale yaklaşımı olarak etkili bir yöntem olacaktır.

Kaynakça

Austin V.L. & Sciarra D.T. (2015). Çocuk ve Ergenlerde Duygusal ve Davranışsal Bozukluklar. Dr. Mustafa ÖZEKES (Çev. Ed.). Ankara: Nobel

Özer, İ.Ö. (2018). Bağlanmanın Doğal Sonucu: Ayrılma Kaygısı. *ÇOMÜ Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* 3(1), 125-134.

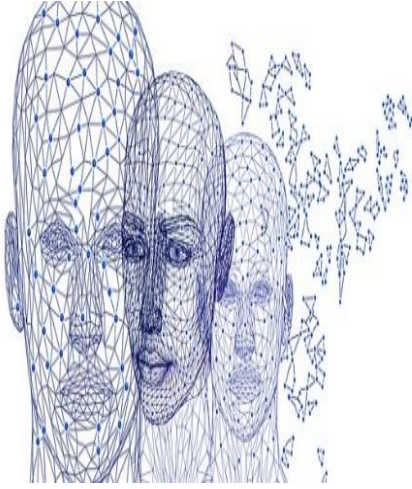
Ural O., Güven G., Sezer T., Efe Azkeskin K. & Yılmaz E. (2015). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Bağlanma Biçimleri İle Sosyal Yetkinlik Ve Duygu Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, İstanbul.

Morsümbül Ü. & Çok F. (2011). Bağlanma ve İlişkili Değişkenler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry* 2011; 3(3):553-570.

Bellibaş E., Büküşoğlu N., Eremiş S. (2005). Ayrılma Anksiyetesi Bozukluğu Tanılı Bir Grup Çocukta Mizaç Özellikleri. *Ege Tıp Dergisi* 44(1):

PSİKOTERAPİ YAKLAŞIMLARI

Psikoterapi nedir? Psikoterapi dendiğinde birçok kişinin aklında bir divana ya da kanepeye uzanıp, çocukluğunuzu anlattığınız ya da terapistin size akıl verdiği bir resim canlanmaktadır. Aslına bakarsanız pek de yanlış bir resim değil. Peki gerçekte psikoterapi nedir?

Psikoterapi; psiko ve terapi kelimelerinden oluşan bir kavramdır. Psiko; ruh, nefes anlamına gelirken terapi ise iyi hale getirme anlamı taşımaktadır. Buradan yola çıkarak gerekli eğitimleri almış bir uzman eşliğinde duygularınızı, düşüncelerinizi, kendiniz ve diğerleriyle ilgili inançlarınızı, kişisel yaşantılarınızı güvenli bir biçimde keşfetme sürecidir. Psikoterapi ruhsal problemleri belirli bir patolojik(hastalık oluşumu) anlayış içerisinde ele alır, düzeltme sürecini de belirli teknikler, yaklaşımlar bütünü üzerine oturtur.

Psikoterapi sürecinde birçok teknik bulunmaktadır. Kişini kendini keşfetme sürecinde, ruhsal problemleri çözmesinde belirli teknik ve yöntemler bulunmaktadır. Bu yazımda sizlere bazı psikoterapi yöntemlerinden ve yaklaşımlardan kısa kısa bahsedeceğim.

Psikanaliz

Yazımın başında belirttiğim gibi divana uzanıp çocukluğunuzu anlattığımız meşhur klişenin ortaya çıkmasının nedenidir psikanaliz. Yapıtaşlarını *Sigmund Freud*'un döşediği psikanaliz, bilinçdışımızın en derin noktasındaki ruhsal sorunlarımızın kaynağını bulma ve onları giderme amacı taşır.

Zor duyguların, kırsırdöngülerin ve tıkanmışlıkların kişinin zihninde yeni anlamlar kazanıp farklı şekillerde deneyimlenmesi, böylece danışanın hayatında bazı açılımlar yaşaması beklenir. Çocukluk döneminde kurulan cinsel fanteziler ve çocukluk döneminin unutulmuş olayları bilinçdışının içeriğini oluşturur. Bu bilinçdışı malzeme yetişkinlik döneminde ortaya çıkan nevrozlarımızın kökeninde bulunur. Bunlar psikanalizin çıkış fikrinin temelini oluşturur. Hasta yani analizan; anıları, düşleri ve aklına spontane olarak gelen her türlü sözel ve imgesel çağrışımla kendini mümkün olduğunca rahat bir şekilde ifade etmeye teşvik edilir. Psikanalist yalnızca kişinin “kendi kendini duymasına” yardımcı olmak için araya girer. Birkaç yıl süren analitik terapi, genel olarak bir divan üzerinde yatar pozisyonda ya da yüz yüze gerçekleştirilir.

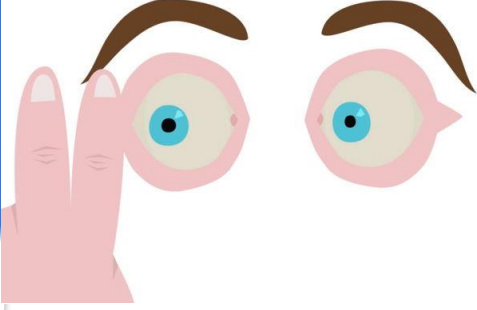
Bilişsel Davranışçı Terapi:

Psikoloji ve psikopatoloji (ruhsal rahatsızlıklar) alanındaki bilimsel bulgulara dayalı olarak geliştirilmiş, bilimsel ilkelerin psikoterapi alanına uygulanmasıyla ortaya çıkmış çağdaş bir psikoterapidir. Bilişsel Davranışçı terapi ruhsal rahatsızlıkları açıklarken ve nedenlerini araştırırken psikoloji biliminin verilerine dayanır.

EMDR

EMDR, Türkçe açılımıyla Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme, güçlü bir psikoterapi yaklaşımıdır.

EMDR 1987 senesinde, *Psikolog Dr. Francine Shapiro* parkta yürüyüş yaparken, acı veren anılarının yoğunluğunun hızlı göz hareketleriyle azaltabildiğini tesadüfen keşfetmesiyle başladı. Yıllar süren deney ve araştırmalar sonucu ,aşamalı bir şekilde öğretilen standartlaştırılmış bir prosedür ve kontrollü çalışmalarla ile bunu test etti.

EMDR birçok alanda uygulanabilmekte olmasına rağmen en etkili olduğu alan Travmalardır. TSSB'nin psikoterapötik olarak çözümlenmesi ile ilgili en çok araştırma yapılan yöntemlerden birisi EMDR'dir.

Somatik Deneyimleme (SOMATIC EXPERIENCING)

Travma ve kronik stresin yarattığı olumsuz etkileri iyileştirmeye yönelik, kısa süreli, beden merkezli psiko-biyolojik bir yaklaşımdır. Amerika'da *Dr. Peter Levine* tarafından geliştirilmiştir. **SD**, bedendeki duyuların farkındalığa geçirilmesi ve takibi ile oluşan tepkilerin tamamlanması, biriken hayatta kalma enerjisinin çözülmesi ve sinir sisteminin kendini dengeleme kapasitesinin yeniden kazanılması ile çalışır. Psiko-biyolojik temelli bir yaklaşım olan Somatik Deneyimleme şunları sunmaktadır;

- Travmatik strese ve insanların stres karşısındaki davranışlarına dair kapsamlı bir anlayış
- Kişinin savaş, kaç ve/veya donma tepkilerinde nerede «takılmış» olduğunu değerlendirmeyi sağlayan bir çerçeve
- Bu tıkanma durumlarını çözümlenmeyi, eski davranış örüntülerini değiştirmeyi ve esnek dayanıklılığı arttırmayı sağlayan klinik araçlar
- Temel SD becerileri arasında; bedende hissedilen duyuların keşfi ve izinin sürülmesi, kaynak oluşturma ve bunun bedende yer bulması, zaman ve mekana yönelim, sınırların tekrar inşası, tamamlanmamış savunma tepkilerinin tamamlanması, esnek dayanıklılığın yeniden kazanılması vardır.

Kaynakça;

Terapievi.com

<http://www.bilisseldavranisci.org/>

Beden Kayıt Tutar. Bessel A. Van Der Kolk

Somatikdeneyimleme.com

Transaksiyonel Analiz-Prof.Dr Füsün
AKKOYU

EMDR bir çok alanda uygulanabilmekte olmasına rağmen en etkili olduğu alan Travmalardır. TSSB'nin psikoterapötik olarak çözümlenmesi ile ilgili en çok araştırma yapılan yöntemlerden birisi EMDR'dir.

ÖZEL EĞİTİM SINIFLARINDA SINIF YÖNETİMİ

Eğitim alanında en önemli ve vazgeçilmez öğrenme-öğretme mekanı sınıftır ve daha etkili, verimli ve kaliteli bir eğitimin gerçekleştirilebilmesi, eğitim amaçlarına hizmet edebilmesi ve sorunların yaşanmaması için sınıflarda olumlu bir öğrenme ortamının sağlanması büyük önem taşımaktadır (Gürsel, 2004).

Sınıf yönetimi; dersin amaçlarını öğrenciye kazandırmak için, ders ve derslikle ilgili düzenlemeleri gerçekleştirerek, dersin amaçları doğrultusunda iletişim kurarak, öğrencinin davranışını denetleme ve yönlendirme olarak ifadeedilebilir.

Öğrencilerin bilişsel ve gelişim düzeylerine göre derslerin amaçları düzenlenmiş ve bu amaçlar doğrultusunda öğretim etkinlikleri planlanmış ve sunulmuş olmasına rağmen öğrencilerin öğrenemediklerinin farkına varılmasıyla sınıf yönetiminin önemini farkına varılmıştır.

Neler Yapılarak Öğrenme Sağlanabilir?

Sınıfta öğrencilerin ders dinleme, dersin gerektirdiği malzemeleri getirme, ödev yapma, izin verildiğinde konuşma ve parmak kaldırma gibi öğrenme yaşantılarına katılma ve diğer davranışları yönlendirildiği ve denetlendiğinde öğrenmelerini hızlandırmak olasıdır.

Öğretimin ön koşulu sınıfta öğrenci davranışlarını kontrol etmektir.!!!. Yani sınıf yönetimidir.

OLUMLU SINIF YÖNETİMİ;

- Öğrencilerin öğrenme yaşantılarına katılmalarını sağlamak için davranış yönetimini,
- Sınıfın fiziki yapısını düzenlemeyi,
- Öğrenme yaşantılarına katılmayı engelleyen davranışların değiştirilmesini kapsar.
- Öğrenci davranışları denetlenmediğinde, yönetilmediğinde, öğretimin öğeleri olan amaçlar, içerik ve öğretim süreçleri ne kadar iyi planlanmış, öğretim etkinlikleri ne kadar iyi sunulmuş ve sınıfın fiziki düzenlemesi ne kadar iyi olursa olsun öğretimin amaçlarına ulaşılmaz ve sağlıklı bir iletişim kurulmaz.

SINIF YÖNETİMİNİN AMACI

- Öğrenme süresini en yüksek düzeye çıkararak öğrencilerin yeni davranış kazanma ve üretken olmalarını arttırmaktır.
- Sınıf yönetiminde en önemli husus öğrencilerin davranışlarını yönetmedir.
- Öğrencilerin hedeflenen kavram ve becerileri kazanması için sınıf içerisinde uygun davranışların

sergilenmesini sağlayan , denetim süreçlerini planlama ve uygulama işine, sınıfta davranış yönetimi denilmektedir.

DAVRANIŞ YÖNETİMİNİN İKİ AMACI VARDIR;

1. Öğrencilerin okulun ve dersin amaçlarına göre davranmalarını (öğrencinin kendine saygı duymasını ve üretken olmasını) sağlama ve sürdürme
2. Okulun ve dersin amaçlarına uygun olmayan davranma biçimlerini, sapkın davranışları ve üretken olmayan davranışları, amaçlar doğrultusunda değiştirmek için gerekli düzenlemeleri yapma.

OLUMLU SINIF YÖNETİMİNDE;

Problem davranışları önleme

Var olan uygun davranışları sürdürme

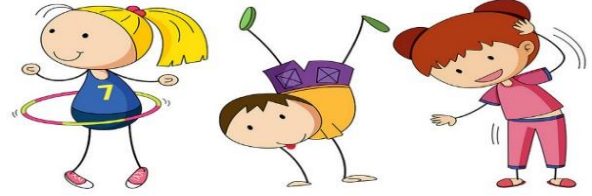
Problem davranışları azaltma ve değiştirme amaçlanmaktadır.

OLUMLU SINIF YÖNETİMİNİ ENGELLEYEN ÖĞRETMEN DÖNÜTLERİ

Eleştiri Tuzağı

Öğretmen olumsuz davranış gösteren öğrencinin olumsuz davranışlarını sürekli olarak uyarıyorsa ve bu uyarılar sonucunda öğrencinin olumsuz davranışlarının sıklığında ve süresinde artış gözleniyorsa öğretmen eleştiri tuzağına düşmüş demektir.

Öğretmen olumlu davranışlarla ilgilenmeyerek olumsuz davranış üzerine odaklanmaktadır.

ÖRNEK: Öğretmenin ders esnasında yerinden kalkan öğrenciye, sürekli yerine oturma uyarısını vermesinin öğrencinin ayağa kalkma davranışını artırması.

Öğretmenin öğrencilere yerlerine oturmalarını söylemeyi arttırmasının, öğrencilerin yerinden kalkmalarını arttırması nasıl açıklanabilir? Burada ne olmaktadır?

“BU BİR TUZAKTIR.”

Öğrencilerin yerinden kalkma davranışlarını “yerine otur” yönergesi izlemekte ve bu yönerge izlediği tepkiyi güçlendirmekte, arttırmaktadır.

“Yerine otur”, yönergesi “yerine oturma” davranışı için ayırt edici uyarı işlevi görmektedir.

Yerlerine oturmaları söylendiğinde öğrencilerin yerlerine oturması,

öğretmene “yerine otur” demenin işe yaradığını düşündürmektedir.

* Buradan çocukların, her zaman ve her ortamda öğretmen ya da yetişkinlerin söylediklerinin aksini yapacağı sonucu çıkarılmamalıdır. Uyarı dönütü ödül dönütüyle birlikte kullanıldığında işe yarar. Dikkat edilen ilgilenilen davranışın sıklığı artmaktadır. Eleştiri tuzağı uygun davranışlara yeterince dönüt vermemenin bir sonucudur.

ELEŞTİRİ TUZAĞINDAN KURTULMA YOLLARI

- Tuzaktan kurtulmak; uygun davranışları ödüllendirip, uygun olmayan davranışları eleştirmeyerek mümkündür.
- Eleştiri tuzağını önlemek için, eleştiriye azaltan ve ödülü arttıran koşulların oluşturulması gerekmektedir. Bu koşulları oluşturmak için şu stratejiler izlenebilir:
- Daha çok ödüllendirmek için ipuçlarından yararlanma
- Kurallara uymayan davranış, uygun davranış ödüllendirmenin işareti olarak kullanma.
- Ödüllendirmelere ipucu olması için semboller dağıtma.
- Ödüleri hatırlatacak şekilde sınıfa sloganlar yerleştirme.
- Ödül Verme Uygulamaları Yapma.
- Öğretmen ödüllendirmelerini Pekiştirme

YARDIM TUZAĞI

Öğretmen, çocuğun yapabildiklerinden çok, yapamadıklarının nasıl yapılacağını göstermesi, onun için yapmasıdır.

Yapamadıklarını onun yerine yaparak gösterme, yapamadıklarına daha fazla dikkat etmeyle sonuçlanır. Öğretmen öğrencinin yapamadıklarıyla ilgilenerek, öğrencinin yapamadıklarını artırır.

*Yardım Tuzağından Kurtulmak İçin;

Doğru yapılanları ödüllendirmek,

Yanlış yaptıklarını onun yerine yapmayı, üzerinde durmamak gerekmektedir.

OLUMLU SINIF YÖNETİMİNDE;

Sınıfı yönetme, öğretim amaçlarının verimli olarak gerçekleştirilmesine olanak sağlayan bir işleyiş yaratabilmektir.

1Sınıfın etkili yönetimi planlamayı gerektirir. Kurallar nelerdir? Kuralları uymayı izleyen sonuçlar nelerdir? Sınıf yönetimini ve öğretim amaçlarını destekleyecek şekilde günlük etkinlikler nasıl yapılandırılabilir ve örgütlenebilir?

AYIRT EDİCİ UYARAN

Davranışın oluşumuna zemin hazırlayan ve ne zaman ne yapılacağını belirleyen uyarılardır. Ayırt edici uyarı, davranışın pekiştirileceği sonuçlanmasının ya da cezanın ortaya çıkmasının engellenmesine zemin hazırlar.

Sınıf içindeki kuralların ve kabul edilebilir diğer bütün davranışların (sınıfa giriş-çıkış, oturma, çantasını koyma, paltosunu asma, ders dinleme vb.) ayırt edici uyarıların kontrolüne sokularak gerçekleştirilebilmesi mümkündür.

Ayırt edici uyarıların (görsel ipuçlarının) davranışları kontrol etme işlevini gösterebilmesi, (ayırt edici uyarıların varlığında oluşan davranışların pekiştirilmesine ya da itici uyarıların ortaya çıkmasının engellenmesiyle sonuçlanmasıyla) ayrımlı pekiştirmeye olmaktadır.

*Sınıftaki Ayırt Edici Uyarıları Sistemik Bir Şekilde Kullanmak İçin Şunlar Yapılabilir;

- Öğrencilerin yapacaklarını belirten yazılı kurallar sınıfa asılmalı,
- Bu kurallar çocuklara sürekli hatırlatılmalı,
- Kuralların sınırları içinde olan davranışlara dikkat edilmeli,
- Kurallara uymamayı cezalandırmak için, pekiştirmenin geri çekilmesine yer verilmeli,
- Problem davranışa son vermek için kurallara uyan öğrenciler pekiştirilmeli,
- Kurallara uymayan öğrencinin sınıf arkadaşları tarafından da görmezden gelinmesi sağlanmalı.

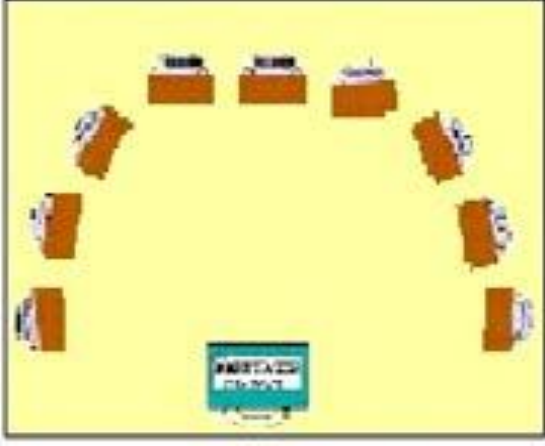
“ÖĞRENCİLERİN YAPACAKLARINI BELİRLE, ÖDÜLLENDİR, GÖRMEZDEN GEL”

- Pekiştirilecek sonuçlanmasına zemin hazırlamak için kurallar olumlu ve belirgin olmalıdır.
- Kurallar, uygun davranış için ayırt edici uyarı olarak hizmet eder ve kurallara uygun davranışlar gösterenler pekiştirilerek, kurallara uyma önemli hale getirilmelidir.
- Farklı türdeki çalışmaların ve oyunların kuralları da farklı olmalıdır.
- Kurallar öğrenildikçe daha az tekrarlanmalı, ama olumlu sınıf davranışları ödüllendirilmeye devam edilmelidir.
- Öğrenciler iyi davrandıklarında görülerek, gösterdikleri bu davranışları pekiştirilmelidir.
- Öğrencilerin davranışlarıyla kuralların somutlaştırılması, kurallara uymayı artırır.
- Hiç kimse rahatsız olmuyor ve zarar görmüyorsa, rahatsız edici davranışlar görmezden gelinmelidir.

ETKİLİ ÖĞRETİM ORTAMI DÜZENLEME

*Etkili öğrenmenin ön koşulu:
Düzenlemeleri öğrenciler gelmeden önce yapmak...

ETKİLİ ÖĞRETİM BÖLÜMLERİ

- Öğretimi planlama
- Sınıf Yönetimi
- Öğretmenin Sunumu
- Öğretimi Değerlendirme

ÖĞRETİMİ PLANLAMA

* Amaçları Belirleme:

A-Ne Öğreteceğiz?

- Öğrencinin zayıf ve güçlü yanları belirlenmeli
- Öğretimin mantıklı bir sırası oluşturulmalı (gereksinim ve zorluklar, öğrencilerin neleri öğrenmeye hazır oldukları, öğretimin gerektirdiği bilgi birikimi)
- Bağlamsal değişkenler (çevre, öğrenme geçmişi, grubun büyüklüğü ve yapısı)

B-Nasıl Öğreteceğiz?

- Öğretim araçları belirlenir.
- Ölçüt belirlenir.

- Öğretim metodu belirlenir.
- Sunuda kullanılacak materyaller belirlenir.
- Gruplar oluşturulur.
- Öğretim akışı planlanır.

*Öğretimin Akışı:

- Her gün için ders planı hazırlanmalıdır.
- Planda en azından;
- Amaçlar,
- Öğretmenin neler yapacağı,
- Öğrencilerin neler yapacağı,
- Kullanılacak araçlar,
- Amaçlara ulaşma düzeyinin nasıl değerlendirileceği yer almalıdır.

C-Öğrenciden Ne Bekliyoruz?

- Öğrenciye amaç, ölçüt ve hedef açıklanmalı.
- Öğrenciye katılımlı olması öğretilmeli.
- Sık sık tepkide bulunma fırsatı verilmeli.
- Etkili pekiştireçler belirlenmeli.
- Öğrencilere öğrendiklerinin önemi açıklanmalı.

Olumlu Bir Sınıf Ortamı Oluşturmak için;

*Kuralların İletilmesi:

- Ekonomik olunmalı, kural sayısı en alt düzeyde tutulmalı.
- Çok sayıda kural öğretmen tarafından bile zor hatırlanır.
- Gereksiz kurallar, öğrencileri uygun olmayan şekilde davranmaya yöneltebilir.
- Açık olunmalı; öğrencilerden nelerin beklendiği açık olarak belirtilmeli. Bunu yaparken, nelerin yasak olduğu değil, nelerin serbest olduğu vurgulanmalı.

- Beklentiler gözlenebilir davranışlar olarak belirlenip örneklenmeli.
- Bir kurala uymanın ve uymamanın sonuçları öğrencilere belirtilmeli.

*Öğretmenin Sunumu

1.Ortamı düzenleme:

* Fiziksel Düzenleme

- Öğretmenin tüm öğrencileri görebileceği ve gözetebileceği bir düzenleme yapılmalıdır.
- Öğrenciler arasında öğrencilerin birbirlerini rahatsız etmelerini önleyecek kadar mesafe bırakılmalıdır.
- Öğretim etkinliği alanı ile serbest etkinlik alanı birbirinden ayrılmalıdır.
- Etkinliğe dikkatini yoğunlaştırmada sorunu olan öğrenciler için kapalı sıralar sağlanmalıdır.
- Yerde çalışırken her öğrencinin içinden çıkmaması gereken sınırlar belirlenmelidir.
- Yere bantla sınırlar çizilebilir ya da yere renkli parça halılar konabilir.
- Küçük grup etkinlikleri için öğretmenin tüm öğrencileri

kontrol edebileceği bir masa seçilmelidir. Örneğin, U masa.

- Dekorasyonda parlak renkler kullanılmamalıdır ve çevrede çalışma örnekleri yer almalıdır.
- Öğrenciden yapması istenen etkinlik, o anda en çekici görünümlü etkinlik olmalıdır.
- Öğretim ortamı düzenli ve kullanışlı olmalıdır. Örneğin, dolaplar, raflar, kutular vb. aranan aracın kolayca bulunmasını sağlamalıdır ve araçların yıpranmasını önlemelidir.

2. Derslerin Etkin sunumu;

* Etkili bir öğretim yapmak için kullanılacak öğretim yöntemleri; öncelikle yanlışsız öğretim yöntemleridir. Bunlar :

- a) Sabit Bekleme Süreli Öğretim Yöntemi
- b) Artan Bekleme Süreli Öğretim Yöntemi
- c) Davranış Öncesi İpucu ve Sınamayla Öğretim Yöntemi
- d) Davranış Öncesi İpucu ve Silikleştirmeye Öğretim Yöntemi
- e) Aşamalı Yardımla Öğretim Yöntemi
- f) Eş Zamanlı İpucuyla Öğretim Yöntemi
- g) Giderek İpucunu Artırma Öğretim Yöntemi

h) Giderek İpucunu Azaltma Öğretim Yöntemi

*Yanlışsız öğretim yöntemlerinin yanı sıra;

- Sosyal Öyküler
- Model Olma
- Doğrudan Öğretim
- Gömülü Öğretim
- Fırsat Öğretimi
- Akran Aracılı Uygulamalar
- İş birliği İle Öğretim yöntemleri de kullanılabilir.

3. Öğretimsel etkinliklerin izlenebilirliği

4. Bireysel gereksinimi olanlara destek eğitim

5. Öğretim süresinin ayarlanması.

*Zamanı verimli kullanmak için,

Öğretim ortamında kurulduğunda “tık tık” yapan ve süre dolduğunda çalan bir kronometre kullanılabilir.

“Tık tık” sesiyle çalışmak AU(Ayırt edici uyaran) görevi görür.

Zilin çalması ise etkinliği bırakıp bir sonraki etkinlik için yönergeye başlamak için AU görevi görebilir.

ÖĞRETİMİ DEĞERLENDİRME

- Öğrencinin ilerlemelerini kaydetme
- Öğrenciyi gözleme

* Çocuğun performansını izleyerek öğretimi yeniden yapılandırmaya ilişkin notlar tutulur.

- Olabildiğince sık değerlendirme

*Kaynakça :

AYDAN,A. (2015). Özel Eğitim Sınıflarında Sınıf Yönetimi .Ankara: Vize Akademik Yayınları .

BATU, E.S.(2019). Kaynaştırma Ortamında Uygulamalar. Ankara: Vize Akademik Yayınları.

TEKİN-İFTAR,E . Yanlışsız Öğretim Yöntemleri. ÖZEL EĞİTİM DERGİSİ - 1999 • Cilt 2 (3) 87-102

ÖZYÜREK,M.(1996).Sınıfta Davranış Yönetimi.Ankara:Karatepe Yayınları

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ BULUNAN BİREYLER

Zeka, “zihnin öğrenme, öğrenilenden yararlanabilme, yeni durumlara uyum sağlayabilme ve yeni çözüm yolları bulabilme yeteneği” olarak tanımlanmaktadır. Normal veya daha üst zihinsel kapasiteye sahip bireyler, öğrendiğini sorgulayıp değerlendirebilir, önceki edinimleri ile yeni durumlara yeni çözümler getirebilir ve farklı yaklaşımlarda bulunabilirler.

Zihinsel Yetersizlik Nedir?

Zihinsel yetersizlik; doğum öncesinde, doğum sırasında veya doğum sonrasında çeşitli nedenlere bağlı olarak, genel zihinsel işlevlerde normallerden önemli derecede gerilik ve bunun yanı sıra uyumsuz davranışlarda da yetersizlik gösterme durumu olarak tanımlanmaktadır.

Zihinsel yetersizliği bulunan bireyler de diğer bireyler gibi yeme, içme, sevme, sevilme, kabul edilme, başarılı olma gibi biyolojik, sosyal ve psikolojik gereksinimlere sahiptirler. Kendilerine güvenleri az olduğundan başkalarına dayanmayı tercih ederler. Bağımsız hareket etmekte ve arkadaşlık kurmakta güçlük çekmektedirler. Zihinsel yetersizlikte üç temel özellik vardır:

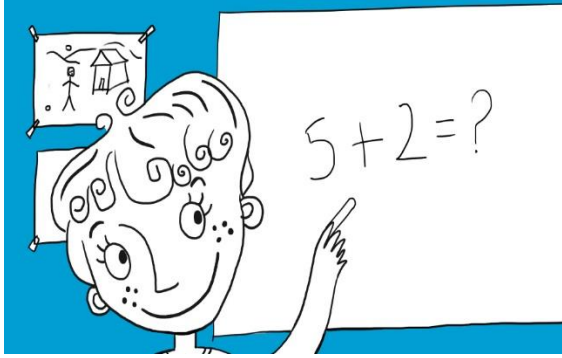
1. Genel zeka işlevinin belirgin derecede ortalamanın altında olması.
2. Yaşadığı toplumdaki kendi yaş grubu ile kıyaslandığında toplumsal beceriler, sorumluluk, iletişim kurma, günlük beceriler ve kendi kendine yeterlilik gibi alanlarda sınırlılıklarının bulunması.
3. 18 yaşından önce, gelişimsel dönemde başlaması.

Zihinsel Yetersizlik Türleri

1. Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Olan Birey: Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde hafif düzeydeki yetersizliği nedeniyle özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine sınırlı düzeyde ihtiyaç duyan bireylerdir. Bu bireylerde konuşma geriliği bir miktar vardır, motor gelişme genellikle normaldir. Kendi günlük gereksinimlerini anlatabilirler ve günlük yaşama ilişkin bir çok işleri yardımsız görebilirler. Zeka sorunu okul öğrenimi sırasında belirgin olur.
2. Orta Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Olan Birey: Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerindeki sınırlılık nedeniyle temel akademik, günlük yaşam ve iş becerilerinin kazanılmasında özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine yoğun şekilde ihtiyaç duyan bireylerdir. Bu bireylerde anlama ve dil yetisinde, kendine bakma ve motor becerilerde gerilik vardır. Özel eğitim ile basit seviyede okuma yazma ve saymayı öğrenebilirler. Basit yönergeleri anlayarak basit işleri denetim altında yürütebilirler ve çok karmaşık uyum gerektirmeyen sosyal etkinliklere katılabilirler.

3. Ağır Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Olan Birey: Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerindeki eksiklikleri nedeniyle öz bakım becerilerinin öğretimi de dahil olmak üzere yaşam boyu süren, yaşamın her alanında tutarlı ve yoğun özel eğitim ile destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey olarak tanımlanmaktadır.
4. Çok Ağır Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Olan Birey: Çok basit yönergeleri ve açıklamaları güçlükle anlayabilirler. Çoğu ağır motor gerilik nedeniyle hareketsiz kalır ya da ancak yardımla hareket edebilirler. Öz bakımları başkaları tarafından karşılanır.

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERİN GELİŞİMSEL ÖZELLİKLERİ

Fiziksel ve Psikomotor Gelişim Özellikleri: Zihinsel yetersizliği olan çocuklar yaşlarına göre oturma, emekleme, yürüme gibi becerileri daha geç kazanırlar. İnce ve kaba motor becerilerinin kullanımında, el-göz koordinasyonu gerektiren becerilerde sıkıntı yaşayabilirler.

Zihinsel Gelişim Özellikleri: Dikkat süreleri oldukça kısadır ve dikkatlerini toplamakta zorlanırlar. Akademik kavramları geç ve güç öğrenirler. Öğrendiklerini kısa sürede unutabilirler. Öğrendiklerini genelleme ve başka bir alana transfer konusunda problem yaşarlar.

Dil Gelişimi Özellikleri: Zihinsel yetersizliği olan çocuklarda dil gelişimi akranlarına göre daha yavaş ilerlemektedir. Dil gelişimindeki sorunlar nedeniyle duygu ve düşüncelerini anlatmada problem yaşarlar ve buna bağlı agresif davranışlar gösterebilirler. Konuşmaya ilişkin olarak, sesin perdesi ve yüksekliği ile ilgili sorunlar, sesletim bozuklukları, konuşma

hızı ve akıcılığı ile ilgili sorunlar en yaygın görülen durumlardır.

Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri: Kişilerarası iletişim becerilerinin zayıf olmasından dolayı akranları veya sınıf arkadaşları tarafından reddedilme durumu ile karşı karşıya kalabilmektedir. Bu nedenle genellikle kendilerinden yaşça küçük olanlarla iletişim kurmayı ve oynamayı tercih ederler. Yakın arkadaşlık kurmada sıkıntıları vardır. Oyun ve toplum kurallarına uymada problem yaşarlar. Kendilerine güvenleri azdır ve bağımsız hareket etmekten çekinirler.

Öz Bakım Becerilerinin Gelişimi: Hafif ve orta derecede zihinsel yetersizliği olan çocuklarda giyinme, giydiğini çıkartma, yemek yeme, kişisel temizliği yapabilme, tuvalet alışkanlığı gibi öz bakım becerilerinin kazandırılması mümkündür. Fakat ağır ve çok ağır zihinsel yetersizliği bulunan çocuklarda öz bakım becerilerinin kazandırılmasında problemler yaşanabilir.

Ailelere Öneriler

- ❖ Çocuğunuzu olduğu gibi kabul edin.
- ❖ Çocuğunuza sevginizi ve değerli olduğunu hissettirin.
- ❖ Çocuğunuzu suçlamayın.
- ❖ Çocuğunuzdan utanç duymayın.
- ❖ Çocuğunuza kızıp bağırmayın.
- ❖ Onu aşağılayıcı, tehdit edici veya küçük düşürücü sözler söylemeyin.
- ❖ Çocuğunuz için aşırı derecede korumacı olmayın.
- ❖ Çocuğunuzu ihmal etmeyin.
- ❖ Çocuğunuzu diğer çocuklarla kıyaslamayın.
- ❖ Çocuğunuzun kaygılarını, sıkıntılarını ve isteklerini dinleyin.
- ❖ Onu cesaretlendirin ve kendine güven duymasını sağlayın.

- ❖ Yaptığı olumlu davranışları takdir edin.
- ❖ Sosyal faaliyetlere katılmasını ve uygun bir spor dalıyla uğraşmasını teşvik edin.
- ❖ Edindiği becerileri kullanmasına fırsat tanıyın.
- ❖ Onu bağımsız, kendi kendine yeter, ileride yalnız kaldığında temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma getirin.
- ❖ Çocuğunuz inatlaştığı anda dikkatini başka konuya yöneltin.

Öğretmenlere Öneriler

- ❖ Öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.
- ❖ Öğrencinizin kişisel özelliklerini iyi tanıyın, onun güçlü yönlerini öne çıkarın.
- ❖ Öğrenciye her dersin konusu, süreci ve ondan beklentilerinizi açık net olarak ifade edin.
- ❖ Öğrencinizi cesaretlendirin.
- ❖ Öğrencinin çalışma ve oyun gruplarına katılımını destekleyin.
- ❖ Öğrenciye başarabileceği görev ve sorumluklar verin.

- ❖ Öğrencinin soru sormasına ve kendini ifade etmesine fırsat tanıyın.
- ❖ Sınıf kurallarını belirleyin, sınıf kurallarını tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- ❖ Dersi anlatırken çok uzun ve karmaşık cümlelerden kaçının.
- ❖ Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- ❖ Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.
- ❖ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.
- ❖ Eğer henüz tanılanmamış ve sınıf içerisinde akranlarından anlamlı farklılık gösteren öğrenciniz var ise veli ile işbirliği yaparak Rehberlik Araştırma Merkezine yönlendirin.

01.7.2019-31.01.2020 TARİHLERİ ARASI

ÇALIŞMALARIMIZDAN BAZILARI

2019-2020 SENEBAŞI TOPLANTISI YAPILDI

Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak sorumluluk alanımızda bulunan Gaziemir ve Menderes ilçelerinin rehberlik öğretmenlerine yönelik sene başı rehberlik öğretmenleri toplantısını 04.10.2019 tarihinde İleri Bilim Koleji konferans salonunda gerçekleştirdik.

Ege Üniversitesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun DOĞAN'ın Genel Müdürlüğümüz genel hedef olarak belirlediği "Şiddeti Önleme" hedefi doğrultusunda "Akran Zorbalığını Önleyici Müdahale Programları" adlı sunumu gerçekleştirilmiştir.

Gaziemir RAM olarak sene başı rehberlik öğretmenleri toplantısı; Gaziemir İlçe Milli Eğitim Müdürü Sn. Aydın USMAN, Özel Eğitim ve Rehberlik Şube Müdürü Sayın Betül YILDIZ, Merkez Müdürümüz Cengiz TEĞİŞ ve Ege Üniversitesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aysun DOĞAN'ın katılımları ile İleri Bilim Koleji Konferans salonunda gerçekleştirilmiştir. Toplantımız Merkez Müdürümüz Sn. Cengiz TEĞİŞ ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sn. Aydın USMAN'ın konuşmaları ile açılmıştır.

Cengi TEĞİŞ konuşmasında Kurumun açılışı esnasında emeği geçen ve toplantıya katılan herkese teşekkür ederken; Ekip ruhuna inanıyorum. Ekip ruhu içinde hep birlikte omuz omuza çok güzel başarılarımıza imza atacağımız konusunda inancım tamdır" dedi.

Gaziemir Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Bölüm Başkanı Adnan Tahir GENÇYÜREK ; Gaziemir Ram tanıtımı ve rehberlik bölümü çalışmalarını hakkındaki sunumunu yapmıştır. Soru- cevap kısmı ile birlikte toplantı sona erdi.

ALANINDA SÖZ SAHİBİ AKADEMİSYENLERDEN REHBER VE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNE İKİ SEMİNER

GELECEK AYDINLIK YARINLARA....

Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak Gaziemir ve Menderes'te özel/resmi eğitim kurumlarında görevli rehber öğretmenlere ve özel eğitim öğretmenlerine bilgi ve beceri arttırıcı eğitim

etkinlikleri ve uzman desteği toplantılarından birini daha gerçekleştirdik.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı Bölüm Başkanı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU ile Dokuz Eylül Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma Görevlisi Dr. Ahmet Bilal ÖZBEK'in katılımı ile Gaziemir Uğur Okulları konferans salonunda seminer düzenlendi

Öğretim Üyesi Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU "Yetersizliği Olan Çocukların Cinsel Eğitimi ve İhmal İstismarının Önlenmesi" ve Araştırma Görevlisi Dr. Ahmet Bilal ÖZBEK ise "Sınıfta Davranış Problemlerinin Önlenmesi" konusunda sunumlarını gerçekleştirdiler.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı Bölüm Başkanı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU ile Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU "Yetersizliği Olan Çocukların Cinsel Eğitimi ve İhmal İstismarının Önlenmesi"

Seminerde konuşan Gaziemir İlçe Kaymakamız Sayın Dr. Ahmet Süheyl ÜÇER, "Cinsel İstismar, Madde Bağımlılığı ve Sosyal Medya konularına dikkat çekerek, okullarda bu konularda önlem alınmasını, gerekirse bu konularda destek alınması ve bu tür seminerler verilmesi gerektiğini söyledi.

Gaziemir ve Menderes'te sorumluluk bölgemizde uzman desteği toplantılarından birini daha gerçekleştirdik.

Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Öğretmenler Günü sebebiyle, tüm öğretmenlere gül dağıttı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma Görevlisi Dr. Ahmet Bilal ÖZBEK ise " Sınıfta Davranış Problemlerinin Önlenmesi" konusunda sunumlarını gerçekleştirdiler

Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü olarak ; Gaziemir Kaymakamımız Sayın Dr. Ahmet Süheyl ÜÇER'e, İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Adın USMAN'a, İlçe Emniyet Müdürü Metin ESEN'e, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı Bölüm Başkanı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU'ya ,Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalından Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ayşe Dolunay SARICI'ya Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma Görevlisi Dr. Ahmet Bilal ÖZBEK'e ve katılan tüm öğretmenlerimiz ile bu seminare ev sahipliği yapan ve bu konularda desteklerini esirgemeyen Uğur Okulları'na ,Uğur Okulları Genel Müdürü Ahmet PAKSOY'a ve program sürecinde emeği geçen herkese teşekkür ederiz. İlçe Kaymakamımız Dr. Ahmet Süheyl ÜÇER tarafından Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU'ya ve Dr. Ahmet Bilal ÖZBEK'e plaket ve çiçek takdim ettiler

Seminerde konuşan Gaziemir İlçe Kaymakamımız Sayın Dr. Ahmet Süheyl ÜÇER, "Cinsel İstismar, Madde Bağımlılığı ve Sosyal Medya konularına dikkat çekerek, okullarda bu konularda önlem alınmasını, gerekirse bu konularda destek alınması ve bu tür seminerler verilmesi gerektiğini söyledi.

MESLEKİ GELİŞİM TOPLANTISI

25.12.2019 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Zihinsel Engelliler Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç.Dr Ayşe Dolunay Sarıca tarafından 3-6 yaş erken Çocuklu Dönemi ve Bütünleştirme Uygulamaları konulu seminer verilmiştir. Çalışmaya okul öncesi öğretmenleri, özel eğitim öğretmenleri ve rehberlik öğretmenleri olmak üzere 236 öğretmen katılım sağlamıştır.3.sü düzenlenen mesleki

gelişim toplantımızı Ege Güçlendirme Vakfı Okulları Gazimir kampüsünde gerçekleştirdik. Toplantımıza okul öncesi öğretmenleri, özel eğitim öğretmenleri ve rehberlik öğretmenleri olmak üzere toplam 236 öğretmen katılım göstermiştir.

Gazimir İlçesi Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetlerinden sorumlu Şube Müdürü Betül YILDIZ; Rehberlik ve Araştırma Merkezinin ilçelerinde açılması için çok uğraştıklarını ve açıldığı için memnun olduklarını, bu tarz çalışmalarını her zaman destekleyeceklerini belirtmiştir.

Konuşmaların ardından Dokuz Eylül Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Zihinsel Engelliler Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç.Dr Ayşe Dolunay Sarıca Tarafından " 3-6 yaş erken Çocuklu Dönemi ve Bütünleştirme Uygulamaları " konulu interaktif bir seminer vermiştir.

Seminer sonunda Merkez Müdürümüz Cengiz TEĞİŞ plaket ve çiçek takdim etti.

MERKEZİMİZDE AÇILAN İLK HİZMETİÇİ EĞİTİM KURSU " AKIL VE ZEKA OYUNLARI" SONA ERDİ.

9 EYLÜL ÜNİVERSİTESİ BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ ZİYARET EDİLDİ.

Kurum Müdürümüz Cengiz TEĞİŞ Özel Eğitim Bölümü ve Rehberlik Hizmetleri Bölümü öğretmenleri ile 9 Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Zihin Engelliler Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Safiye Sunay YILDIRIM DOĞRU'yu, 9 Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Diğdem Müge SİYEZ'i, Özel Eğitim Üstün Yetenekliiler Anabili Dalı Başkanı ve Öğretim Üyesi Yrd. Doç Dr. Burak KARABEY'i, Prpf Dr Kemal YÜRÜMEZOĞLU'nu, Prof Dr. Vesile YILMAZ DEMİRTAŞ'ı makamında ziyaret ettiler. Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin yapacağı çalışmalar ile işbirliği hakkında görüş alışverişinde bulundular. Kurum Müdürümüz Cengiz TEĞİŞ, ziyaretlerde işbirliği konusunda gördükleri ilgiden dolayı teşekkür etti.

Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi'miz de 6 Ocak 2020 tarihinde başlayan Akıl ve Zeka Oyunları Hizmetiçi Eğitim Programı Kursu, öğretmenlerimizin gerçekleştirdiği zeka oyunları turnuvası ile bugün sona erdi. Kursumuzun kapanışına İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Aydın USMAN, Şube Müdürümüz Betül YILDIZ, Merkez Müdürümüz ve Kursun Eğitim Yöneticisi Cengiz TEĞİŞ katıldı.

Kursa katılan öğretmenlerimize ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Arge Biriminden, Akıl ve Zeka Oyunları sorumlusu Zuhal ERİK'e katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

EGE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ PDR ve FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ BÖLÜMLERİNE ZİYARET

Kurum Müdürümüz Cengiz TEĞİŞ Özel Eğitim Bölümü ve Rehberlik Hizmetleri Bölümü öğretmenleri ile Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi PDR Bölüm Başkanı Prof. Dr. Süleyman DOĞAN, Bölüm Öğretim üyelerinden Prof. Dr. Dilek Yelda KAĞNICI, Doc. Dr. Mine ALADAĞ ve Dr Barış YAKA'yı makamında ziyaret ettiler. Gaziemir Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin yapacağı çalışmalar ve işbirliği hakkında görüş alışverişinde bulundular. DOĞAN, KAĞNICI, ALADAĞ VE YAKA ziyaretten dolayı memnuniyetlerini ifade ettiler. Yapılacak çalışmalarda katkı sunacaklarını belirttiler. Kurum Müdürümüz Cengiz TEĞİŞ, ziyaretlerde işbirliği konusunda gördükleri ilgiden dolayı teşekkür etti

REHBERLİK ÖĞRETMENİ OLMAYAN OKULLARDA SEMİNERLER BAŞLADI

Sorumluluk alanımızda bulunan ve rehberlik öğretmeni olmayan okulların ihtiyaçları dahilinde yapılan rehberlik grup etkinliklerimiz planlandığı şekilde 27.11.2019 tarihinde başlamıştır.

Kurumumuz Rehberlik Hizmetleri bölümünde görevli Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen Neslihan DURAV ve Ayşe Esin DİLAVER Gaziemir Sabri Öney İlkokulunda 87 öğrenciye Psikososyal Önleyici Destek Programları kapsamında ihmal ve istismardan korunma sınıf etkinliklerini gerçekleştirmiştir. Grup Rehberlik etkinliklerimiz planladığı şekilde Menderes ve Gaziemir İlçelerinde devam edecektir.

Gaziemir Cengiz Han İlkokulu Müdürü Mehmet Salih SASA, Çağdaş Yaşam Öğretmen Nuriye Akman Anaokulu Müdürü Nermin YILMAZ TOPLU, Kipa 10. Yıl Anadolu Lisesi , Şehit Uzman Çavuş Egemen Yıldız Ortokulu Müdürü Özlem Sümerkan'ı ve Fatih İlkokulu Müdürü Ertan BEDER'i , Abdulhamitan Çok Programlı Anadolu Lisesi Müdürü Ali AY, Dedeoğlu Ortaokulu Müdürü Tuğba ÇOŞKUN, Şehit Furkan Yavaş Anadolu Lisesi Müdürü Osman GÜNAYDIN, 9 Eylül Ortokulu Müdürü Vedat KARSLI, 9 Eylül İlkokulu Müdür Vekili İsa ÇETİN ve Gaziumurbey Ortaokulu Müdürü Semra YILMAZER VE Mustafa yaman İmama Hatip Lisesi müdürü Ali DİNÇER Makamlarında ziyaret edildi. Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin çalışmaları hakkında görüş alış verişinde bulunuldu Ziyaretlerin bir kısmına Merkezimiz Özel Eğitim Öğretmenlerimizden Şahgarip DOĞAN da katıldı.

NEREYE NASIL
GİDECEKELERİNİ
BİLMEYENLER ASLA
HEDEFLERİNE VE
AMAÇLARINA
ULAŞAMAZLAR....

